

SSR Jolanta Żak
Wydział V Rodzinny i Nieletnich
Sądu Rejonowego w Gliwicach

Gliwice, dnia 15 czerwca 2011 roku

**Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej w Gliwicach „Nasz Dom” ul. Derkacza 10**

Część I

Termin i zakres kontroli

Termin przeprowadzonej kontroli: 15 kwietnia 2011 roku
Kontrolą objęto okres od 26 marca 2010 do 14 kwietnia 2011 roku
Kontrolę przeprowadził Sędzia wizytujący Jolanta Żak z Wydziału V Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Podstawa prawna kontroli Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1995 roku w sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej (Dz.U. z dnia 9 marca 1995 roku, nr 23 poz. 128).

Kontrola przeprowadzona w dniu 15 kwietnia 2011 roku miała charakter kompleksowy i polegała na analizie dokumentacji medycznej pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo, analizie dokumentacji statystycznej DPS, analizie księgi skarg i wniosków, rozmowie z Dyrekcją DPS, mieszkańcami oraz sprawdzeniu warunków sanitarnych w pokojach i salach terapeutycznych.

Opóźnienie w sporządzeniu niniejszego sprawozdania wynikało z długiego okresu oczekiwania na akta sprawy karnej mieszkańca Jana (1 Ds. 93/11, IX K 399/11). Analiza akt była konieczna w celu ustalenia czy poprzez niezapewnienie odpowiednich warunków bezpieczeństwa mieszkańców nie doszło do naruszenia ich praw.

Część II

Informacje ogólne

Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w Gliwicach jest jednostką stałego pobytu o zasięgu ponadgminnym, przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku. Organem założycielskim jest Miasto Gliwice. Dyrektorem placówki jest Rafał Marek. Podstawą funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej są: ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku

w sprawie domów pomocy społecznej, kodeks pracy oraz statutu Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” nadanego uchwałą nr XLII/1078/2006 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 25 maja 2006 roku z późniejszymi zmianami, regulamin organizacyjny zatwierdzony zarządzeniem Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 28 sierpnia 2006 roku.

Na zatwierdzenie Prezydenta Miasta Gliwice czeka projekt nowego regulaminu organizacyjnego. Projekt przewiduje zmianę struktury organizacyjnej DPS poprzez utworzenie następujących działów: socjalno – wspomagającego i medyczno – opiekuńczo – rehabilitacyjnego.

Regulamin organizacyjny szczegółowo określa strukturę organizacyjną i szczegółowy zakres zadań DPS.

W oparciu o nadany statut Domem Pomocy Społecznej kieruje Dyrektor odpowiedzialny za całokształt pracy Domu oraz reprezentuje go na zewnątrz. Realizacja statutowych zadań Dyrektora odbywa się przy współpracy głównego księgowego, kierownika działu administracyjno – gospodarczego, przełożonej pielęgniarek – koordynatora działu medyczno – opiekuńczo – rehabilitacyjnego, kierownika sekcji opiekunek – pracownika socjalnego, specjalisty ds osobowych.

Aktualnie w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w Gliwicach zatrudnionych jest 75 osób.

W strukturze organizacyjnej Domu występują działy: medyczno – opiekuńczo – rehabilitacyjny, socjalno – wspomagający, finansowo – księgowy, administracyjno – gospodarczy. Kompetencje dyrektora Domu, głównego księgowego, kierowników poszczególnych działów określa szczegółowo regulamin organizacyjny.

W DPS jest aktualnie 120 mieszkańców. W placówce jest 122 miejsc statutowych. Wszyscy mieszkańcy są zameldowani na pobyt stały lub tymczasowy. Teczka akt osobowych każdego z mieszkańców znajduje się w sekcji socjalnej. Dla każdego mieszkańca prowadzony jest indywidualny plan opiekuńczo – terapeutyczny.

W Domu powołana jest Rada Mieszkańców, której funkcjonowanie szczegółowo określa regulamin organizacyjny.

W DPS funkcjonuje Sekcja Socjalna. Praca pracowników sekcji polega m.in. na rozpoznaniu i organizowaniu pomocy dla osób przebywających aktualnie w DPS poprzez współpracę z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej i innymi instytucjami w tym ZUS, bankami itp.

W ramach tej działalności wyjaśniana jest sytuacja finansowa mieszkańców, sposób deponowania przez nich środków finansowych. Opracowana jest procedura deponowania środków pieniężnych, która jest ściśle kontrolowana przez kontrolerów Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Ostatnia kontrola miała miejsce w lutym 2007 roku podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dom Pomocy Społecznej korzysta z pomocy prawnej świadczonej przez radcę prawnego Joannę Maksymowicz – Organek

Część III

Informacje dotyczące mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi oraz dokumentacji medycznej.

W DPS „Nasz Dom” przebywa 10 osób z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo:

1. **Danuta** chorująca na schizofrenię przewlekłą, ubezwłasnowolniona całkowicie, została umieszczona na podstawie orzeczenia Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 24 października 2002 roku, w sprawie V RNs 202/02 przed ubezwłasnowolnieniem;
2. **Jolanta** – chorująca na schizofrenię paranoidalną, ubezwłasnowolniona całkowicie, przyjęta na swój wniosek przed ubezwłasnowolnieniem;
3. **Ewa** – wykazująca zaburzenia afektywne dwubiegunowe, przyjęta na swój wniosek;
4. **Władysław** ubezwłasnowolniony całkowicie ze względu na zespół otępienny, przyjęty na swój wniosek przed ubezwłasnowolnieniem;
5. **Helena** upośledzona umysłowo w stopniu lekkim wraz z reakcją depresyjną, ubezwłasnowolniona częściowo, przyjęta na swój wniosek w 2003 roku, już po ubezwłasnowolnieniu, bez zgody sądu;
6. **Eliza** upośledzona w stopniu umiarkowanym, przyjęta na swój wniosek;
7. **Anna** upośledzona w stopniu umiarkowanym, przyjęta na swój wniosek;
8. **Maria** upośledzona w stopniu umiarkowanym, przyjęta na swój wniosek;
9. **Rozalia** chorująca na schizofrenię przewlekłą, przyjęta na swój wniosek;
10. **Helena** zespół otępienny, umieszczona na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach;
11. **Jan** organiczne zaburzenia urojeniowe, przyjęty na swój wniosek.

Dokumentacja medyczna poszczególnych mieszkańców jest w przychodniach oraz w teczce medycznej każdego z mieszkańców. W dokumentacji są odnotowane wizyty lekarskie, przepisane leki, wypisy ze szpitala. W dokumentacji osób z zaburzeniami psychicznymi nie stwierdzono nieprawidłowości.

Mieszkańcy korzystają z pomocy lekarskiej lekarzy z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z ulicy Rybitwy 2 w Gliwicach. Wizyty lekarskie odbywają się dwa razy w tygodniu, badani są wszyscy pacjenci, którzy zgłosili taką potrzebę. Wizyty lekarza psychiatry odbywają się dwa razy w miesiącu lub doraźnie w razie zgłoszenia takiej potrzeby przez mieszkańca. W DPS stale przyjmuje psycholog.

Część IV

Informacje dotyczące stosowania przymusu bezpośredniego

W Domu Pomocy Społecznej do tej pory nie stosowano środków przymusu bezpośredniego wobec pacjentów. Opracowana jest procedura postępowania na wypadek potrzeby zastosowania przymusu bezpośredniego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Część V

Informacje dotyczące przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi

Podczas kontroli warunków mieszkaniowych rozmawiałam z mieszkańcami DPS m.in: Danutą , Rozalią i Władysławem na temat warunków panujących w placówce, sprawdziłam również warunki w jakich mieszkańcy spożywają posiłki na stołówce. Mieszkańcy nie zgłaszali żadnych uwag i byli bardzo zadowoleni z warunków panujących w DPS.

W dniu 13 grudnia 2010 w czasie śniadania miało miejsce zdarzenie podczas którego mieszkaniec Jan niespodziewanie zaatakował nożem inną mieszkankę panią Zofię Wappa. W wyniku zdarzenia pani doznała obrażeń powodujących naruszenie czynności narządów jej ciała na okres do siedmiu dni. Sprawę prowadziła Prokuratura Rejonowa Gliwice – Zachów w Gliwicach pod sygnaturą akt 1 Ds. 93/11. Akta sprawy z wnioskiem o umorzenie postępowania wobec Jana oraz zastosowanie środków zabezpieczających wpłynęły do Sądu Rejonowego w Gliwicach w dniu 30 marca 2011 roku. Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2011 roku przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach.

Analiza akt sprawy wykazała, że zdarzenie miało charakter nagły, trudny do przewidzenia. W wyniku zdarzenia Jan został przewieziony do Szpitala Psychiatrycznego w Toszku, gdzie nadal przebywa. Obecnie przed Sądem Rejonowym w Gliwicach Wydziałem V Rodzinnym i Nietletnich toczy się sprawa z wniosku Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach o zezwolenie na umieszczenie Jana w innym domu pomocy społecznej.

Część VI

Informacje dotyczące warunków bytowych w zakładzie

Warunki bytowe w DPS są bardzo dobre, w większości mieszkańcy mają jednoosobowe pokoje. W kontrolowanych pokojach panuje czystość i porządek. W Domu są dwie sale terapii zajęciowej.

W 2010 roku stale przeprowadzano drobne prace remontowe i budowlane, a także remont schodów i pochylni wejścia głównego, odwodnienie części budynku

Część VII

Informacje dotyczące działalności zakładu w zakresie współpracy z sądem i kuratorami sprawującymi nadzór nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, przebywającymi w zakładzie

W Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” ma osób podlegających nadzorowi kuratora sądowego.

Część VIII

Informacje dotyczące współpracy z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi

Pracownicy Sekcji Socjalnej ustalają dane osób będących opiekunami prawnymi. Kuratorem częściowo ubezwłasnowolnionej Heleny jest dyrektor DPS Rafał Marek. Personel DPS współpracuje z rodzinami i opiekunami prawnymi osób z zaburzeniami psychicznymi.

Część IX

Informacje dotyczące prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków

Po sprawdzeniu książki skarg i wniosków stwierdzam, że od poprzedniej kontroli nie było żadnych skarg i wniosków.

Część X

Informacje dotyczące kontroli przeprowadzonych w DPS „Nasz Dom”

W roku 2009 i 2010 w DPS przeprowadzane były następujące kontrole:

- 1.) 5.11.2010 i 31.12.2010 Urząd Miejski w Gliwicach ocena funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarze działania DPS
- 2.) Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna 5 kwietnia 2011 kontrola warunków pracy, kontrola stanu sanitarnego obiektu, kontrola sanitarna bloku żywienia

Zalecenia pokontrolne zostały wydane w przypadku kontroli opisanej w punkcie 1. zostały wykonane.

W przypadku kontroli opisanej w punkcie 2. zalecenia nie zostały jeszcze sporządzone.

Część XI
Podsumowanie

W wyniku kontroli akt osobowych mieszkańców stwierdzam, że konieczne jest wydanie następującego zalecenia pokontrolnego:

1. dyrektor placówki a jednocześnie kurator częściowo ubezwłasnowolnionej Heleny powinien uzyskać zgodę sądu na umieszczenie podopiecznej w DPS, a zatem winien wystąpić do Sądu Rejonowego w Gliwicach z wnioskiem o zezwolenie na umieszczenie częściowo ubezwłasnowolnionej w DPS.

Zakreślam miesięczny termin na wykonanie wskazanego zalecenia pokontrolnego.

W pozostałym zakresie nie stwierdzam nieprawidłowości w zakresie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w DPS „Nasz Dom”.

SSR Jolanta Żak

